

Unde patet responsio ad septimum.
Ad octavum dicendum, quod quamvis quies Dei principium non habeat, tamen quies creaturæ a Deo, secundum quod in eo stabilitur, principium habet, sed non finem: quia qualitercumque creatura mutetur, nunquam in non ens simpliciter cedit, ut dicit Augustinus IV. super Genes. cap. xviii. Vel aliter dicendum, quod etiam ipsa quies qua Deus quiescit, quodammodo principium habet, non in quantum quiescit in seipso absolute, sed in quantum quiescit in seipso a rebus conditis, eis non egendo: quod tamen finem non habet, quia eis nunquam egebit: & ideo dies septima habet mane, sed non vespere.

ARTICULUS III.

Utrum Deus debuerit sanctificare septimum diem præ aliis.

I. P. quæst. lxxiii. art. 3.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod diem septimum Deus præ aliis sanctificare non debuit. Operatio enim nobilior est otio, ut dicitur X. Ethic. cap. ix. unde non in otio, sed in operatione felicitas consistit. Sed sex diebus Deus operatus est, septima vero die ab opere cessavit. Ergo sextam diem potius quam septimam sanctificare debuit.

Præterea. Sanctificatio, & benedictio congrue bonitati responderet. Sed bonum est communicativum sui, ut dicit Dionysius, de divin. Nom. cap. xv. Cum ergo Deus in sex diebus bonitatem suam communicaverit, res in esse producendo, videtur quod eisdem sex diebus magis quam septimam sanctificatio competat.

Præterea. Ut dicit Rabbi Moyses, Lib. II. dub. cap. xxxi. observatio Sabbati in lege fuit instituta, ut in fide populi firmiter permaneret novitas mundi, ex qua facillima probatio sumitur ad ostendendum Deum esse, & omnipotentiam ejus, & alia hujusmodi. Sed secundum Apostolum Rom. I. per ea quæ facta sunt, in invisibilia Dei devenimus. Ergo potius sex dies in quibus creaturæ factæ sunt sanctificari deberent, quam dies septima.

Præterea. Ei cui nihil decrescit in operando aliquid exterius, non est acceptior quies quam operatio. Sed Deo nihil decrescit in faciendo creaturas, quia faciendo non laborat, ut dictum est; neque virtus ejus exhauritur, quin semper in infinita possit, nec intellectus ejus distrahitur, quin semper in sui contemplatione perfecte maneat. Ergo non debuit magis sanctificare diem quietis, quam dies in quibus operatus est.

Præterea. Magis indicat divinam potentiam operatio qua Deus operatur instituendo naturam, quam illa qua operatur in natura operante ad naturæ propagationem. Sed in primis sex diebus Deus operatus est, naturam instituendo nullo mediante; in septima vero die, & deinceps operatus est, naturam conservando, & moyendo in motibus naturæ, & principiis. Ergo senarius dierum magis manifestat divinam potentiam quam dies septimus; & ita magis sanctificari debuit.

Sed contra. Sanctificatio, & benedictio bonitati debetur. Sed bonum, secundum Philosophum in III.

(1) Al. illam. (2) Al. ut sunt, scilicet.

Ex Edit. P. Nicol. (a) Non occurrit in Gregorio; indicat Beda super illud, *Benedicat nos Deus*, Psal. lxxvi. & Ambrosius in Hexameron Lib. III. cap. xvii. ut & Lib. de Benedic. Patriarch. cap. ii.

Metaph. text. 111. dicitur ex ratione finis. Cum igitur perfectio rerum, quæ est ex ordine ad finem, debeat diei septimo, ille dies præ aliis sanctificari, & benedici debuit.

Præterea. Vita contemplativa activæ præfertur. Unde Luc. x. 43. *Optimam partem elegit sibi Maria*; per quam vita contemplativa signatur. Sed senarius dierum attribuitur actioni, qua Deus res produxit; septimus autem quieti divinæ contemplationis, qua seipso Deus perficitur. Ergo sanctificatio, & benedictio præcipue diei septimæ debetur.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod septimæ diei duo attribuntur, scilicet consummatio operum, & quies opificis. Quantum vero ad primum, debetur diei septimæ benedictio: quia, secundum Gregorium, (a) & Ambrosium Lib. de bened. Patriarch. cap. ii. benedictio Dei significat collationem donorum ejus, & multiplicationem eorumdem. Multiplicatio autem creaturarum præsupponit duplicem perfectionem rerum; (1) unam scilicet qua universum perfectum est, ex omnibus suis partibus essentialibus constans: unde Philosophus in IV. Meteor. cap. ii. dicit, quod perfectum est unumquodque, quando potest facere alterum quale ipsum est: & aliam, qua scilicet universum perfectum est ex ordine ad finem: quia multiplicatio creaturarum per generationem est ad hoc ut divinum esse quantum possunt participant, ut in II. de generat. text. iv. dicitur. Omnis etiam creaturæ operatio naturalis ad finem ordinata est: & ideo benedictio diei septimæ debetur, in qua post perfectionem primam universi, quæ sexto die completa est; etiam in ordine ad finem universum perfectum est. Sed quantum ad secundum, quod est quies opificis, debetur diei septimæ sanctificatio. In sacra enim Scriptura sanctificatio interdum dicitur ex hoc quod aliquid ad cultum Dei dedicatur: sic enim dicitur tabernaculum sanctificari, & vasa ejus, & ministri: & ita etiam dies septimus sanctificatus est, id est ad cultum Dei dedicatus est; (2) ut sicut scilicet Deus, qui res condidit, non in ipsis rebus conditis quasi in fine quievit, sed a rebus conditis in seipso in quo beatitudo sua consistit; cum non sit beatus ex hoc quod res fecerit, sed quod factis non eget, in seipso sufficientiam habens: ita etiam & nos non in operibus ejus, aut in operibus nostris discamus quiescere sicut in fine; sed ab operibus in ipso Deo, in quo beatitudo nostra consistit: propter hoc enim institutum est, ut homo sex diebus laborans in operibus propriis, septimo die quiesceret, ejus cultui vacans. Hæc autem quies in Deo Christianis non ad tempus, sed perpetuo indicitur, quibus indicitur sine intermissione orare, I. Thessal. v. Et ideo illa temporalis observatio in lege nova cessavit.

Ad primum ergo dicendum, quod felicitas Dei non consistit in operatione qua creaturas condidit, sed in operatione qua seipso perficitur, creaturis non egens; & hæc operatio ad quietem septimæ diei pertinet.

Ad secundum dicendum, quod quamvis bonitas Dei manifestetur in hoc quod esse communicavit rebus per creationem, tamen perfectio bonitatis ostenditur in hoc quod rebus conditis Deus non eget, sed in seipso sufficientiam habet.

Ad

Ad tertium dicendum, quod creaturæ sunt sicut via, per quam devenitur in cognitionem Creatoris. Perfectio autem non consistit in via, sed in termino viae. Unde non debet sanctificari dies in quo creaturæ sunt conditæ, sed dies in quo sicut in fine quiescit.

Ad quartum dicendum, quod quamvis per operationem qua res in esse producit, nihil Deo decrescat; tamen hoc potius apud eum est quod aliis non eget, in seipso quiescens, quam quod alia facit: & ideo dies quietis magis benedicitur quam dies productionis creaturæ.

Ad quintum dicendum, quod Deus eadem virtute qua esse rebus tribuit, eas in esse proprio conservat. Unde non magis ostendit divinam potentiam productio creaturarum quam earum conservatio.

EXPOSITIO TEXTUS.

Jumenta, & reptilia, & bestias. Quid sit reptile, (3) dictum est, quæst. 11. art. 2. Jumenta vero

dicuntur quæ adiutoriam homini conferunt, præcipue vehendo ipsum, ut equi, vel asini, & hujusmodi. Bestiæ dicuntur propter crudelitatem, quasi vastiæ, ut leones, & ursi: & hujusmodi creatura non fuerunt nisi potentialiter, & materialiter, ut intelligatur tam de potentia activa, quam de materiali.

Quia non potuit simul ab homine dici quod a Deo simul potuit fieri. Viderur hoc nihil esse, quia licet non potuerit simul pronuntiare, potuit tamen dicere, ea quæ successive narrabat, simul esse facta. Sed dicendum, quod dicitur non potuisse dicere, non quia non simpliciter non potuit dicere simul esse facta, sed quia non potuit hæc dicere secundum convenientiam disciplinæ, ut facilius quod dicebatur à rudibus caperetur; ut faciunt Geometræ in descriptionibus figurarum, lineam post lineam protrahentes, quæ tamen simul figuram constituunt.

Alia translatio habet: Consummavit Deus diem (4) sexto. Utraque translatio veritatem continet, si (5) ut prædictum est, completio distinguatur.

DISTINCTIO XVI.

De hominis creatione: ubi considerandum est, quare creatus sit homo, & qualiter sit institutus, qua duo supra tractata sunt; & qualis factus, & qualiter lapsus, postremo quomodo sit reparatus: quæ discutienda sunt.

HIS excursis, quæ supra de hominis creatione præmisimus, effectui mancipare, atque ordine explanare nunc suscipimus. Ubi hæc consideranda videntur, scilicet quare creatus sit homo, & qualiter institutus, & qualis, & quomodo factus, deinde qualiter sit lapsus, postremo qualiter, & per quem sit reparatus. Horum autem primo loco, & secundo posita, id est causam creationis humane, & modum institutionis, superius pro modulo nostræ facultatis tractavimus. Ideoque superest ut qualis, vel quomodo factus sit, discutiamus. In Genesi, I. 26. legitur: „Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.“ In eo quod dicit, „Faciamus“, una operatio trium personarum ostenditur; in hoc vero, quod dicit, „Ad imaginem & similitudinem nostram“, una & æqualis substantia trium personarum monstratur. Ex persona enim Patris hoc dicitur ad Filium, & Spiritum Sanctum; non, ut quidam putant, Angelis: quia Dei, & Angelorum non est una & eadem imago & similitudo.

Quod imago, & similitudo hic à diversis accipitur varie: à quibusdam increata, ab aliis creata; & increata, vel essentia Trinitatis, vel Pater, vel Filius, vel Spiritus Sanctus.

Imago autem, & similitudo in hoc loco vel increata intelligitur, id est Trinitatis essentia, ad quam factus est homo; vel creata, in qua factus est homo, & ipsa homini concreata. Increatam enim imaginem, quæ Deus est, videtur intellexisse Beda, cum dicit, non esse unam imaginem Dei, & Angelorum, sed trium personarum: & ideo personis, non Angelis fit ibi sermo. Improprie tamen imago dicitur: quia imago relative ad illud dicitur cuius similitudinem gerit, & ad quod representandum facta est; sicut imago Cæsaris, quæ ipsius similitudinem præferbat, ipsumque quodammodo representabat. Improprie autem imago dicitur id ad quod aliud fit; sicut exemplum proprie dicitur, quod sumitur ex aliquo, & exemplar ex quo sumitur aliquid. Ponitur tamen aliquando abusive alterum pro altero. Ita & minus proprie accipitur imago essentia Trinitatis; si tamen ea nomine imaginis in hoc loco intelligitur.

Opinio eorum qui putaverunt, Filium per imaginem & similitudinem hic accipi.

Filius vero proprie imago Patris dicitur, sicut supra in tractatu de Trinitate diximus. Unde fuerunt nonnulli (a) qui ita distinxerunt, ut imaginem in hoc loco intelligerent Filium; hominem vero non imaginem, sed ad imaginem factum dicerent; quos refellit Apostolus dicens, I. Corinth. xi. 7. „Vir (1) qui dem imago, & gloria Dei.“ Hæc namque imago, id est homo, cum dicitur fieri ad imaginem, non quasi ad Filium dicitur fieri: alioquin non diceret, „Ad imaginem nostram“, quomodo enim nostram diceret, cum Filius solus Patris imago sit? Fuerunt autem & alii perspicacius hæc tractantes, (b) qui per imaginem Filium, & per similitudinem Spiritum Sanctum intelligerent, qui similitudo est Patris, & Filii: & ideo pluraliter putaverunt dici nostram, id referentes ad similitudinem tantum; ad imaginem vero subintelligi.

(3) Nicolai: inferius dicitur. Videlicet Nicolajus ordinem sibi à D. Thoma præfixum, ut patet, invertit, ponendo ante omnia expositionem textus: quod semel animadvertisse sufficit. (4) Al. septimo. (5) Nicolai rursum, ut infra patebit. (1) Vulgata: Vir quidem non debet velare caput suum, quoniam imago, & gloria Dei est. Ex Edit. P. Nicol. (a) Ut dicit Augustinus Lib. VII. de Trin. cap. ult. (b) Quis hoc dixerit, non occurrit, nisi Rupertus Lib. II. de Trin. ac operibus ejus cap. 11. ubi hæc verba tractat, & commentator ex professo.

telligendum esse meam. Hominem vero & imaginem esse, & ad imaginem & similitudinem factum esse tradiderunt, & imaginem imaginis esse, & similitudinem similitudinis.

Neque horum sententiam approbat; sed imaginem, & similitudinem Dei in homine querendam, & considerandam docet, ut imago, & similitudo creata intelligatur.

Verumtamen hæc distinctio, licet reprobabilis penitus non videatur; quia de medio montium, idest auctoritatibus sanctorum, non manat, congruentius in ipso homine imago, & similitudo Dei querenda est, & consideranda. Factus est ergo homo ad imaginem Dei, & similitudinem secundum mentem, qua irrationabilibus antecellit: sed ad imaginem secundum memoriam, intelligentiam, & dilectionem; ad similitudinem secundum innocentiam, & justitiam, quæ in mente rationali naturaliter sunt. Vel imago consideratur in cognitione veritatis, similitudo in amore virtutis. Vel imago in aliis omnibus, similitudo in essentia: quia immortalis, & indivisibilis est. Unde Augustinus in Lib. de quantitate Animæ, cap. 111. „Ani- ma facta est similis Deo, quia immortalis, & indissolubilem fecit eam Deus.“ Imago ergo pertinet ad formam, similitudo ad naturam. Factus est ergo homo secundum animam ad imaginem, & similitudinem Dei, non Patris, vel Filii, vel Spiritus Sancti, sed totius Trinitatis. Ita & secundum animam dicitur homo esse imago Dei, quia imago Dei in eo est: sicut imago dicitur & tabula, & pictura quæ in ea est; sed propter picturam quæ in ea est, simul & tabula imago appellatur. Ita propter imaginem Trinitatis, etiam illud in quo est, hæc imago, nomine imaginis vocatur.

Quare homo dicitur imago, & ad imaginem; Filius vero imago, & non ad imaginem.

Quocirca homo & imago dicitur, & ad imaginem; Filius autem imago, non ad imaginem: quia natus est, non creatus, æqualis, & in nullo dissimilis; homo creatus est à Deo, non genitus, non parilitate æqualis, sed quadam similitudine accedens ei. Unde Augustinus in VII. Lib. de Trin. cap. ult. „In Genesi, 1. 26. legitur: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Faciamus, & nos- tram pluraliter dixit. Et nisi ex relativis, idest personis, accipi non oportet, ut facere intelligantur Pa- ter, & Filius, & Spiritus Sanctus, ad imaginem Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ut subsisteret homo imago Dei. Sed quia non omnino æqualis fiebat illa imago, tanquam non ab illo nata, sed ab eo creata; ideo ita imago dicitur quod & ad imaginem: quia non æquatur parilitate, sed accedit quadam similitu- dine. Filius autem est imago, sed non ad imaginem, quia æqualis est Patri. Dicitur est ergo homo ad ima- ginem propter impariam similitudinem: & ideo nostram, ut imago Trinitatis esse homo intelligatur, non Trinitati æqualis, sicut Filius Patri.“ Ecce ostensum est, secundum quid homo sit similis Deo, scilicet secundum animam. Sed in corpore quamdam proprietatem habet quæ hoc indicat, quia est erecta statura; secundum quam corpus animæ rationali congruit, quia in cælum erectum est.

DIVISIO TEXTUS.

Determinato de natura pure spirituali, idest an- gelica, & de natura pure corporali; hic tertio multipliciter prosequitur de natura composita ex spiri- tuali, & corporali, scilicet de homine. Dividitur ergo pars ista in partes duas. In prima determinat de homine quantum ad primam sui institutionem; in secunda quantum ad ejus casum, XXI. dist. ibi: *Videns ergo diabolus hominem per obedientiam humilitatem posse ascendere unde ipse per superbiam corruerat, in- vidit ei.* Prima in duas. In prima determinat condi- tionis humanæ principium; in secunda ostendit ho- minis conditi statum, XXI. dist. ibi: *Solent plura queri de primi hominis statu.* Prima in duas. In prima ostendit formationem hominis, secundum quod exit à sua causa, & in similitudinem ejus, ut ostendatur quodammodo esset actio univoca; in secunda determinat institutionem hominis, secundum quod ex suis partibus constat, XVII. ibi: *Hic de origine animæ plura queri solent.* Prima in tres. In prima ostendit hominem ad imaginem & similitudinem Dei institutum; in secunda ponit horum expositionem, ibi: *Imago autem, & similitudo in hoc loco vel increata intelligitur, vel creata;* in tertia ostendit, se- cundum quam partem hominis, esse ad imaginem sibi conveniat, ibi: *Factus est homo secundum animam ad imaginem & similitudinem... totius Trinitatis.* Secunda pars dividitur in tres. In prima ponit suam expositionem; in secunda excludit alias quorundam expositiones, ibi: *Filius vero proprie imago Patris dicitur;* in tertia supplet quoddam ad suam exposi- tionem, quod in aliis expositionibus tangebatur, sci-

licet in quo imago, & similitudo differant, ibi: *Verumtamen hæc distinctio licet reprobabilis penitus non videatur... congruentius in ipso homine imago & similitudo Dei querenda est.*

Factus est ergo homo secundum animam ad imaginem & similitudinem Dei. Hic ostendit, secundum quam partem in homine sit imago assignanda: & primo ostendit quod secundum animam; secundo ostendit quod hujusmodi indicium etiam in corpore ostenditur, ibi: *Sed in corpore quamdam habet proprietatem quæ hoc indicat.* Circa primum duo facit. Pri- mo ponit hominem esse ad imaginem Trinitatis, non solum Patris, vel Filii, ut alii dicebant; & hoc se- cundum animam. Secundo ostendit quomodo diffe- renter imago secundum animam homini, & Filio Dei conveniat, ibi: *Quo circa homo & imago, & ad imaginem dicitur; Filius autem imago, non ad imagi- nem.*

QUESTIO I.

HIC quatuor queruntur.

Primo. Utrum in aliqua creatura imago Dei inveniri possit.

Secundo. In quibus inveniat.

Tertio. Utrum in illis in quibus invenitur, æqua- liter inveniat.

Quarto. De differentia imaginis & similitudinis.

ARTICULUS I.

Utrum aliqua creatura possit dici esse ad imaginem.

1. **A**d primum sic proceditur. Videtur quod nul- la creatura possit dici ad imaginem Dei esse.

Cu-

Cujuscumque enim est aliqua imago creata, ei contingit aliquam imaginem ponere. Sed Deo non contingit aliquam imaginem ponere. Isai. XL. 18. *Cui similem (1) fecisti Deum, aut quam imaginem ponas ei? Ergo &c.*

2. Præterea. Proprietates unius non inveniuntur in alio. Sed imago indicat proprietatem Filii, ut in primo dictum est, qui increatus est. Ergo nulli crea- turæ convenit.

3. Præterea. In imagine importatur convenientia quadam in aliquo uno: unde dicit Hilarius, Lib. de Synod. cap. 1. imaginem esse speciem non differen- tem ejus rei ad quam imaginatur. Sed quæcumque conveniunt in aliquo uno, habent aliquid prius, & simplicius se, sive sit convenientia analogiæ, sive univocationis: est enim ens prius substantia, & ac- cidente, sicut animal prius homine, & equo. Deo autem nihil est prius, & simplicius. Ergo non potest esse ejus imago in creatura.

4. Præterea. De ratione imaginis est æqualitas: dicit enim Hilarius, ubi supra, imaginem esse rei ad rem coæquandam. Sed nulla æqualitas potest esse creaturæ ad Deum. Ergo nec imago ejus esse po- test.

5. Item. Infinite distantium non potest esse in- discretio, & unio. Sed imago, ut dicit Hilarius, ibid. est similitudo indiscreta, & unita. Ergo creatura non potest esse ad imaginem Dei, à quo in infinitum distat.

Contra est quod habetur Genesis 1. 26. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.*

Præterea. Ad perfectionem operis exigitur ut per- ducatur in similitudinem agentis. Sed *Dei perfecta sunt opera:* Deuter. XXXII. 4. Ergo oportet esse ali- quod operum ejus in quo ipsius imago representetur.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod imago proprie dicitur quod ad alterius imitationem est: nec tamen quælibet imitatio rationem imaginis perficit; ut si hoc sit album, & illud album, non ex hoc dicitur ejus ima- go; sed ad rationem imaginis exigitur imitatio in ali- quo quod speciem exprimat, & essentiam: propter quod ab Hilario, loc. cit. dicitur species indifferens. Et inde est quod in corporalibus secundum imi- tationem figuræ potissimum imago attenditur, quia figura est quasi certum signum ostendens unitatem, & differentiam speciei. Hæc autem imitatio potest esse dupliciter: aut simul quantum ad speciem, & signum speciei; & sic imago hominis est in filio suo, qui ipsum in humana specie, & figura imitatur, & hæc est perfecta imago: aut quantum ad signum tantum, & non quantum ad veritatem speciei, si- cut imago hominis est statua lapidea; & hæc est im- perfecta imago. Et primo modo filius est imago pa- tris, sicut in natura communicans; secundo autem modo imago Dei est in creaturis: & ideo creatura potest esse imago Dei, licet non perfecta.

Ad primum ergo dicendum, quod Propheta lo- quitur contra idolatras, qui Deum in corporalibus figuris imaginari nitebantur; & ideo non est ad pro- positum.

Ad secundum dicendum, quod imago secundum perfectam rationem indicat proprietatem Filii; & sic creaturæ non convenit, sed secundum imperfectam significationem, ut sic nomen imaginis à Filio in-

(1) Vulgata fecistis, & ponetis.

creaturas descendat, sicut à Patre nomen paternita- tis: ad Eph. 111.

Ad tertium dicendum, quod convenientia potest esse dupliciter: aut duorum participantium aliquid unum; & talis convenientia non potest esse Crea- toris, & creaturæ, ut objectum est: aut secundum quod unum per se est simpliciter, & alterum parti- cipat de similitudine ejus quantum potest; ut si po- neremus calorem esse sine materia, & ignem con- venire cum eo, ex hoc quod aliquid caloris partici- paret; & talis convenientia esse potest creaturæ ad Deum, quia Deus dicitur ens hoc modo quod est ipsum suum esse; creatura vero non est ipsum suum esse, sed dicitur ens, quasi esse participans; & hoc sufficit ad rationem imaginis.

Ad quartum dicendum, quod ad rationem imagi- nis non exigitur æqualitas æquiparantiæ, cum mag- ni hominis in parva pictura imago exprimitur; sed exigitur æqualitas proportionis, ut scilicet eadem sit proportio partium ad invicem in imagine quæ est in imaginato: & talis æqualitas invenitur in anima res- pectu Dei: quia sicut ex Patre Filius, & ex uero- que Spiritus Sanctus; ita ex mente notitia, & ex uira- que amor procedit.

Ad quintum dicendum, quod ubi est perfecta ima- ginis ratio, ibi est perfecta indiscretio, & unitas, ut patet in Filio ad Patrem: creatura autem, quantum ad hoc quod Deum imitatur, non discernitur ab eo, sed quodammodo sibi unitur unitate convenientiæ, quamvis semper remaneat major differentia: & sic non ex toto tollitur ratio imaginis, sed solum ima- ginis perfectæ.

ARTICULUS II.

Utrum imago Dei inveniat tantum in creaturis rationalibus.

I. P. quæst. xciii. art. 2.

1. **A**d secundum sic proceditur. Videtur quod non tantum in rationalibus creaturis imago Dei inveniat. Ad rationem enim imaginis, qualis in creaturis esse potest, non exigitur perfecta simili- tudo, ut dictum est; sed sufficit imperfecta imita- tio. Sed quælibet creatura ex hoc esse habet quod divinam perfectionem imitatur. Ergo quælibet crea- tura dici debet ad imaginem Dei.

2. Præterea. Dicit Boetius in Lib. de Consol. Phi- losophiæ, Lib. III. metr. ix. de Deo loquens:

Mundum mente gerens, similique in imagine formans. Sed quælibet creatura in esse produit ex hoc quod in mente divina per suam ideam gestabatur. Ergo quælibet creatura potest dici facta ad imaginem Dei.

3. Præterea. Ubi est expressior similitudo, ibi magis salvatur ratio imaginis. Sed perfectio divinæ bonitatis expressius representatur in toto universo, quam in aliqua parte ejus. Ergo totum universum magis debet dici ad imaginem Dei quam aliqua crea- tura rationalis.

4. Præterea. Dionysius in iv. cap. de div. Nom. ostendit similitudinem divinæ bonitatis maxime ap- parere in radio solari. Sed expressio similitudinis causat imaginem. Ergo radius solaris debet dici esse ad imaginem Dei.

5. Præterea. Illud quod maxime exprimit pro- prietatem alicujus, maxime videtur ad ipsum con- ve-